

План лекцій з дисципліни
«Когнітивні процеси та методи їх дослідження»

Розділ 1. Основні джерела психології когнітивних процесів.

Тема 1. Проблема репрезентації знань: древній підхід.

1. Період середньовіччя; початок ХХ століття.
2. Причини нового підходу до вивчення психології когнітивних процесів.

Тема 2. Предмет психології вивчення когнітивних процесів.

1. Інформаційний підхід – як основний метод психології когнітивних процесів.
2. Основна задача психології когнітивних процесів – створення моделей репрезентації знань.
3. Поняття про мікроструктуру та мікродинаміку психічної діяльності когнітивної моделі.

Розділ 2. Сфери психології когнітивних процесів.

Тема 3. Визначення та інтерпретація сенсорних сигналів.

1. Модель визначення та інтерпретації сенсорних сигналів та її складові.
2. Теорія визначення сигналів Теннера та Светса. Основні складові теорії як фактори визначення: поняття про поріг, інтенсивність, зміст завдань визначення, очікувань спостерігача, знання про результат, рівень значущості.

Тема 4. Розпізнавання паттернів.

1. Поняття паттерн.
2. Принципи розпізнавання паттернів.
3. Принципи гештальту.
4. Принципи „аналітичного парадоксу”, подетального аналізу, порівняння з еталоном, порівняння з прототипом.
5. Методи вивчення.

6. Принцип порівняння з прототипом: модель центральної тенденції, модель частоти признаку.

7. Умови формування зорового паттерну.

8. Особливості сприйняття в залежності від професійної діяльності.

Тема 5. Увага та свідомий контроль.

1. Увага як звуження поля сприйняття.

2. Конкуруючі стимули.

3. Увага та свідомість: своєрідність понять.

4. Зв'язок між системами пам'яті та типами свідомості (по Е. Тульвінгу).

5. Моделі уваги.

а) Модель фільтрації Бродбента.

б) Модель ділителя Трейсман.

в) Модель умисності Дойча-Нормана.

г) Поняття про перцептивний фільтр.

6. Оцінка моделей уваги.

7. Увага та рівні когнітивного управління діяльністю людини.

8. Поняття про помилки, пробели та похибки уваги та їх дослідження.

9. Причини помилкових дій та проблема людської розсіяності.

10. Поняття про схему, систему намірів та ресурсів уваги.

Тема 6. Функціональна структура пам'яті.

1. Еволюція теорій пам'яті.

2. Вивчення пам'яті в епоху античності, середньовіччя, класичні теорії пам'яті (Т. Рибо, Г. Ебінгауз, П. Жане, Л.С. Виготський, П.П. Блонський).

3. Конструктивний характер пам'яті в роботах Р. Бартлета.

4. Експерименти з послідовного запам'ятовування.

5. Історія вивчення мимовільного запам'ятовування (А. Бергсон, Л.С. Виготський, П. Жане, П.І. Зінченко).

6. Функціональні рівні дослідження процесів пам'яті: сенсорний, короткочасний, довгочасний.

7. Моделі пам'яті (Во і Норман, Аткинсон і Шифрін, Крейк і Локхарт, Крейк і Тульвінг).

8. Мнемотехнічні системи.

9. Мнемоніка.

Тема 7. Психосемантика та мислення.

1. Семантична пам'ять.

2. Мислення як процес рішення завдань, як творчість, як інтелект.

3. Процес прийняття рішень: індуктивне розуміння, аналіз процесу розуміння.

4. Формування понять: засвоєння правил, перевірка гіпотез, логіка, формальне мислення.

5. Проблема людського інтелекту.